

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Serisori nefranconate nu se primesc. Manuscrisul nu se trimite înapoi!
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (de Haas), Heinrich Schölkopf, Alois Herold, M. Dukas, A. Oppel, J. Danenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein-Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie garmondă pe o coloană 6 cr. în 80 cr. timbru pentru o publicare. Publicații mai dese după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o serie 10 cr. v. a. său 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL III.

„Gazeta” ieșe în fiecare zi.
Abonamente pentru Austrii-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu d. usul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. său 15 bani.
Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 158.

Brașov, Sâmbătă 15 (27) Iulie

1889.

Brașov, 14 Iulie.

În München, capitala Bavariei, se întrunesc pentru a șaptea oară gimnasticii germani într-un congres, și această întrunire fiind împreună cu diferite serbări, concursuri, petreceri, iau parte la ea și gimnasticii din alte state, nu numai cei din Germania.

Așa între alții iau parte și membrii reuniunii germane de gimnastică din București, cari au și trecut p'aci Mercuria trecută cu un tren separat.

Cu această ocaziune, la gara de aci au fost primiți cu muzică și ospetați de colegii lor germani din loc, și se înțelege că n'au lipsit nici toastele pentru poporul german.

Acastă manifestație a elementului german la gara din Brașov i-a căzut greu reptilei din Clușiu și face imputare celor cari au organizat trenul separat, că „mai bine s'ar fi făcut alte lucruri mai folositoare, deorece, în urma rușinoasei primiri ce au făcut-o cu câțiva ani mai înainte gimnasticii germani celor maghiari, nu merită aceia să se apropie nici un maghiar de ei.”

Reptila bugetară face aluziune la congresul gimnasticilor ținut în Dresda, unde gimnasticii maghiari, uitându-și că nu sunt nici în Debreczen nici în Kecskemet, pășiseră demonstrativ cu „maghiarismul” lor. Era cu neputință să se supere această atitudine pe Germani, cari cunoscu toate nelăturile guvernului unguresc și ale păturei kossuthiste-kulturegyletiste, în contra elementului german, — ca și în contra tuturor naționalităților — cu scopul de a-l împede în dezvoltarea lui națională și cu timpul a-l maghiarisa. Gimnasticii germani au și dat expresiune în fața „colegilor” lor maghiari nemulțămirei și indignării lor pentru cele ce le suferă Germanii de sub stăpâ-

nirea ungurescă. De aci mânia reptilei.

Dér când nici organizatorii trenului separat nu sunt maghiari, nici cei cari i-au primit la gară pe gimnasticii germani din București nu sunt maghiari, ce o face pe reptila să-și verse veninul pe nisce omeni, cari n'au făcut vr'o demonstrație anti-maghiară, ba n'au nici în clină nici în mână nici cu reptila din Clușiu nici cu alți șovinisti kossuthisti-kulturegyletisti?

Focul ei e, că a fost la gara Brașov, la o închipuită gară maghiară dintr'o închipuită Maghiară, o manifestație a vieții germane, că s'a strigat „hoch” și nu „eljen”, că muzica a cântat marșuri și cântece germane, ér nu de ale lui Kossuth.

Ar fi vrut foia bugetară să se organizeze trenul separat pentru înscenarea vr'unei manifestații „patriotice”-antidnastice ca la Turin, ori a vr'unei manifestații kulturegyletiste-naționaliste ca la Clușiu și altele de felul acesta.

Astea le poate face Kulturegyletul cu aderenții lui, intrând asemenea manifestații în cadrul programului activității sale. Nemaghiari nu înțeleg a se manifesta altfel naționalicesc decât ca ceea ce sunt.

Cât pentru apostrofa din urmă, că „gimnasticii germani nu merită să se apropie de ei nici un maghiar”, e de prisos făcută, pentru că gimnasticii germani din București și din Brașov nici n'au așteptat pe nici unul să se apropie de ei, n'au simțit această nevoie, precum nu se va simți niciodată nevoia unei asemenea apropiări, în împrejurări ca cele de aci, de nici o naționalitate nemaghiară.

Amiciția și frăția numai pe respectul reciproc al limbii și naționalității, și pe exercitarea drepturilor egale politice și naționale

se poate întemeia. Până ce nu va fi așa, nu poate fi vorba de o apropiere între Nemaghiari și Maghiari.

DIN AFARĂ.

Alianța triplă și Turcia.

„Novosti” scrie: Până acum se pare, că Anglia nu s'a hotărât, ca să se alăture la liga de pace, se știe însă, ca să se facă pe alte state să se alăture la această ligă, cum d. es. pe Bulgaria, România, Serbia, Italia și în fine pe Turcia. Vrând ca să-și asigure deplina libertate de acțiune, voesce totodată să întărească alianța triplă. Vedem, că chiar și puternica Germană, care cu atâta ambițiune a declarat, că nu se teme decât de Dumnezeu, neîncetată încheie alianțe, pentru a-și asigura succesul. Nici Anglia n'ar întârzi să o facă aceasta, dacă n'ar exista în Europa două grupuri de alianțe contrare. Ea voesce față cu aceste alianțe să-și țină mâinile libere, voesce adică să le echilibreze. De aceea umblă ea, ca față cu puterea armată a Rusiei și Franței, să opună o putere armată de aceeași forță. Dacă Rusia și Franța ar fi în preponderanță situațiunea Angliei în Orient ar deveni foarte dificilă; de altă parte însăși preponderanța triplei alianțe ar despoia pe Anglia de ori ce influență a sa în Orient. E lucru naiv a susține, că pe Anglia o amenință în Orient numai Rusia, deorece Constantinopolul prea ușor poate să ajungă și în mâna Germanilor. De aceea Anglia tocmai așa nu dorește ca să învingă Austria, precum nu dorește, ca să învingă Rusia. Interesele Angliei numai prin echilibrul puterilor continentale pot să fi păzite. Din momentului, în care Serbia s'a smuls de sub influența Austriei și de când în Viena au început a se ivi neîncredere și față cu România, de atunci alianța triplă în Peninsula-Balcanică a început a se clătina. Pentru restabilirea echilibrului nu rămâne alta, decât ca să atragă și pe Turcia în tripla alianță. Nu este însă încă sigur, că va succeda aceasta. Știe foarte bine Turcia, că până când durează încă emulațiunea

între cele două grupuri aliate, până atunci ea nu este periclitată; îndată ce însă unul ori altul dintre cele două grupuri va învinge, țările rămânerei Sultanului în Constantinopol sunt numărate, în cel mai bun casu însă Turcia își va pierde teritoriul din Europa. De aci se esplică atitudinea atât de pasivă, ce o observă Turcia față cu cestiunea bulgară. Porța numai atunci va eși din rezerva sa, când vre-una dintre puteri se va amesteca de fapt în afacerile din Orient. A se alătura la tripla alianță, nu este în interesul ei și de aceea năsuința, de a câștiga pe Turcia pentru tripla alianță, va rămâne fără de succes.

Pregătiri militare rusești și italiene.

„Standard” aduce știrea, că la granițele Armeniei se fac numeroase concentrări de trupe rusești. Ba numita foia susține apriat, că în timpul de față se află în Caucaș 80 de mii de ostași rusești. Se vestesce, că și Italia se pregătesce de război. Intocmirea flotei se face cu o activitate febrilă. În Veneția se lucră, chiar și noaptea, la lumină electrică. Vestea despre demisionarea ministrului de război Viale Bertole, care a fost desmințită în mod oficial, a fost urmarea unei neînțelegeri avute cu Crispi; Crispi ar fi distadecă, că pregătirile se fac prea încet. Din astă cauză și ministrul de marină Brie a vrut să-și dea dimisia.

SCIRILE ȚILEI.

Descoperirea Ardealului. În revista ungurescă „Századok” publică „istoricul” „ungur” Hunfalvy o serie de articuli, în cari polemizează cu d-lu Xenopol, distinsul nostru istoric. Ansă la acesta i-a dat istoria mai nouă a d-lui Xenopol, în care se confirmă faptul, că dela anul 270 începând și până aci, Dacia a fost neîntrerupt locuită de Români. Acesta, se înțelege, nu i place jupânului Hunfalvy și de aceea se apucă din nou să macine în vântu „dovedind”, că la venirea Ungurilor nici nu existau „Romuni” — cum i numesce el — Nici Ardealul țice, că nu a existat în-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(5) CONȘCIINȚA LATINITĂȚII ÎNTRE ROMÂNII DIN SECOLUL TRECUT.

Conferință rostită la Ateneu de d-nul V. A. Urechă.
(Urmare și fine.)

Conștiința latinității, îmboldită de nedreptățile țilei, cădută în principate, ia în Ardél, un moment unu avânt, care o împinge până la erorile esagerațiunei. Petru Maior, ca să probeze purul sânger de Latin din vinele noastre, inventă doctrina, că *Dacii ar perit* toți în războiele cu Traian. Patriotismul școlii dela Blășiu a putut fi sfădit uneori cu știința, dér nici odată cu interesele nobile ale naționalității.

In Moldova conștiința latinității nu este înădușită de domnia fanariotică. Iacobu metropolitul cere, ca în școlă domnescă să se învețe *latinesce*, căci fără această învățatură, pe care aci o respingă domni patroni ai școlilor reale, „nu se poate împodobi limba moldovenescă”.

Primele noastre cărți didactice cu-

prind urme necontestate ale existenței conștiinței latinității. Vedem, bună-ora, o simplă carte de *aritmética*, tipărită de Anfilohie Hotiniul la 1795 Decemvre 11. — Ilustrul autor cercetă măsurile de întindere romane, franceze, etc. și le compară cu cele românesce. „Este o minune, cum s'a păzit într'astă țară a noastră o măsură atât de veche (cea romană), potrivit-se cu măsurile lui Vespasian împăratul. A Parisului vine mai mărîtă aproape cu două degete decât acesta a Romei, ér a noastră intocmai. Apoi nu este de mirare, că noi suntem mai Latini ca Francesii...”

Și ca să probeze odată mai multă această, adaugă, că dintre toate nemurile, cari se trag dela Latini, numai nemul nostru a păstrat la norodul de jos cifrele romane, crestă în răboiele sale, ér Franțuzul și Italianul numai dacă înveță carte, știe acele cifre.

Intrăbă, țice D. Lejean, multu regretatul geografu franceș, intrăbă la Constantinopol pe unu Armên, de ce n'eu este? Elu își va răspunde:

— Sunt creștin!

Pe conștiința naționalității s'a suprapus religionea și a înădușit-o.

Nu așa este cu Românii, chiar și cei mai agravați.

Unu vestit cercetătoru franceș alu etnografiei Peninsulei-Balcanice intra într'o ț, acum 25 de ani, în localitatea „Călaru” din Macedonia. Aci întâlnește unu mândru flăcău, pe care-l intrăbă în grecesce: cum se chiamă satul?

— Nu ștorim grecesce, răspunde flăcăul. Ștoresce aromânesce!

— Ce n'eu ești d-ta, dacă nu ești Grecu?..

— Io hiu Armân... — Ești Armên?

Nu vrute oaspe... (adecă iubite amice) țice cu mână *Eu hiu Armân... hiu dela Roma!*

Și acelu țeranu macedonên, care își ap'era cu necăzu originea, habar n'avea, unde vine Italia!.. Totu așa păți.. la Mezzova (Amincio) și Săracu!

Sunt câțiva ani, guvernul austriacu a rânduit o comisiune etnografică, care să catagrafeze diversele națiuni din

imperiu. Acestă comisiu de catagrafiă, în Istria, la îndemnul Slavilor, voise să înscrie între Slavi pe Românii din *Vulea arsă*... Conștiința acestui micu popor de acolo se revoltă și Valearseni strigau cătră comisiune:

Nu suntem Slavoni!... Noi vorim românesce, adecă *grăimă românesce*.

Grăimă românesce!

Êtă vechiul strigăt de recunoscere alu Românilor dela finele secolului trecut încôce.

In seculara luptă cu lumea slavică, ce descântec ne-a depărtat dela ea și a împedat contopirea noastră în această simpatică rasă, de o religione cu noi?

Grăimă românesce! Sărbu, Cavaleru Stamati, Gonata, Nacu... au scris, o scimț, și în rusesce, în mijlocul Basarabiei, că nemul moldovenescu și muntenescu și ardelenescu este dela Roma..

In lupta din urmă seculară și ea, cu Fanarioții, — Grecii puternici de puterea ce dă superioritatea de cultură, n'au isbutit să facă măcaru să mijască conștiința latinității în poporul român... De parte de a ne învăța ei, Grecii, să scim

nainte de venirea Ungurilor, deduce numirile geografice au devenit cunoscute numai pe timpul domniei St-lui Stefan. Lucrurile, dice marele „istoric” maghiar, nu stau așa precum le arată Xenopol și precum o credă acesta și istoric de renume; acești istorici însă nu cunosc nici istoria, nici geografia Ardealului. Așa dice Hunfalvy și o fi având „dreptate”, dovadă împrejurarea, că nici unuia dintre istoricii din lume nu i-a plesnit prin minte, că Ardélul a fost descoperit de Unguri. De nu era Hunfalvy, pôte nu s'ar fi mai aflat nimeni, care se pôte da de urmele acestei „descoperiri”. Ce ignorantă!

Secerișul. Din Orăștia se scrie, că secerișul sămănăturilor de tómnă este aprópe terminat; orđul încă a început a se seceri. Resultatul este peste așteptare slab, mai ales cu privire la grâne. Grânele de primăveră și ovésul, sămănate în locuri mai ridicate, sunt multămitóre. Cucuruđul e fórté promițtor. Din Kezdi-Oșorheiu se raportéză, că pe acolo sămănăturile de tómnă dau rezultate de mijloc, cele de primăveră, peste totú díșă, bune. Fênă a fostú puțin, otavă nimicú, póme asemenea nimicú. Seceta e mare în ambele locuri.

Uneltiri de maghiarisare. Se dice că prin mijlocirea deputatului dietalú din Deva, ministrul ungurescú Baross ar fi avisatú deja 18,000 fl. pentru zidirea unui asilú de copii în Simeria; afară de aceea, ministrul ar fi pus în perspectivă încă 700 fl. pentru întocmirea acestui institutú. În tómnă se dice că va primi și Deva unú asilú de copii. În Hunedóra și Orăștia asilurile de copii suntú deja în activitate. În Petroșeni încă se va deschide în curéndú asilul.

Repețimú ce-amú mai díșit: se-și ferescú Românii copiii de aceste cuiburi de maghiarisare.

Mina dela Boița. Înainte cu câțiva ani cumpérá unú Prusianú, anume Heinrich Klein, mina de aurú și de argintú dela Boița, lângă Deva, dela cei dintéiu proprietari, cu 150,000 fl., spune „Sieb. D. Tgbltt.” Acum a vëndutú Klein mina cu 2 milioane mărđi „Băncii dresdiane” din Berlinú. Se vorbește de investițiuní fórté mari, ce are să le facă în Boița Banca numită.

In contra modei la militari. Ministrul comunú de răsboiu a ordonatú, ca nici unú oficerú să nu pórte pantaloní de vără de altă colóre, decâtú sură-galbenă, ca a pantalonilor de pánză ai soldaților. Până acum unii oficerí purtau pantaloní suri ca fumulú, alții suri-gálbui.

Condamnatú. „Biserica și Școlá” din Aradú scrie: „Procuratura regescă de statú a intentatú procesú contra cutărui Virgiliu Miculescu din Secusigiu pentru calumnierea preoțimeii nóstre prin unú articulú publicatú în fóia maghiară din locú „Arad és Vidéke.” Afacerea acésta s'a pertractatú în 5/17 l. c. și inculpatulú neprezentându-se a fostú condamnatú în absență la 4 luni închisóre, trei sute floriní pedepsă în baní și la suportarea speselorú procesuale.”

Ce soiu de „Románú” póte fi acela, care insultá preoțimea románă în foile dușmanilor nóstri?

Până'n vârfulú turnului Eiffel. La 18 Iulie n., spunú foile vieneze, a sositú din Parisú în Viena Zekiria-pașa, guvernatorulú din Monastirú (Bitolia, în Macedonia), însoțitú de secretarulú său Vlădica. Acesta, în urma unui rămășagú, s'a suitú acățărându-se pe din afară până în vârfulú turnului Eiffel și comisiunea esposițiunei l'a decoratú cu medalia de aurú. Vlădica e nu numai gimnasticú escelentú, ci și artistú în scriere (psilografú), elú serie pe capaculú unui césú de buzunarú 20,000 cuvinte și pe o carte de corespondență 300,000 cuvinte. Vlădica e Románú macedonénú.

Focú mare a fostú la 20 Iulie n. în orașelulú Paks, comit. Tolna. În timpú de doué ore au rēmasú pe drumurí 400 de familii, mai alesú țēraní. Au arsú vr'o 400 de case. Sērmanii nenorociți stau sub cerulú liberú prin cimiter, pe locurile libere și pe strade. Se dice că au căđutú jertfá focului mai multe vieți omenesce; multí copii lipsescú. Sērmanele mame își cautá desperate copiii, și nu'i găsescú. Tóte animalele din casele distruse de focú au peritú. Dintre edificieile publice au arsú casarma și școlá ev. Cele mai multe case arse erau acoperite cu trestia, multe din ele au fostú asigurate.

Lotēria reuniunei femeilorú din Iași. De câțva timpú suntemú ne'ncetatú întrebați de unú numărú de vr'o patruđeci de Románi numai dimprejurulú Brașovului, decâtú nu cumva scimú, de s'a trasú ori nu lotēria organizatá de Reuniunea femeilorú din Iași. S'a intrabatú chiar la reuniune în Iași, prin carte de corespondență—noi înși-ne amú vedú'to—și cu tóte astea ómenii nici unú răspunsú n'au primitú. Intrebámú deci biuroulú reuniunei femeilorú din Iași: cum stá lucrulú cu lotēria?

Musică. De astáđi încolo cântá érăși în fiăcare séră capela lui Pongrácz în restaurațiunea Mehsner.

Continuarea raportului

în procesulú părintelui Lucaciu.

Sătmarú, 13 Iulie 1889.

(Urmare.)

Procurorulú Bözörményi, continuând: În contra lui Pap Zs. și soți apărarea a voitú să esceptioneze; aceste excepțiuni însé parte suntú nemotivate, parte suntú obiexionate. În contra lui Duma V. nu se face nici o alegațiune deși și acesta a mărturisitú totú ceea ce a díșit Pap Zs. și Lipták. Nu este déră nici o îndoiélă, că expresiunile in-criminate au fostú în adevérú rostite. Cumcă aceste expresiuni și espectorári suntú și acomodate, ca pe unú publicú de pe cea mai inferióră tréptá a culturai se-lú póte ațita și agita, se vede și se adeverește și prin simpla cetire a lorú. Pentru-că, decâtú în ȓura masei neculte românescú se dau astfel de expresiuni contra statului, că: „óre ce cautá aici acest Valachú”; când înainte acestorú fanatici orbi se dice, „că Ungurii intrá în saanc-tuarele nóstre, acolo legile bisericescú le calcă în picioré”, când li-se dice, că de limba, religiunea și naționalitatea lorú vréu se-i despóie; decâtú se dice acestui sērmanú poporú românú, că deși din banii lorú se acoperú lipsele țērii, totuși Românii nu capáta páne, ci încă li apasá mai tare, că nu aflá nicáiri dreptate, ori unde se întorcú; — nu e nici o îndoiélă, că acestea din gura unui preotú românú cu tótá ponderositate posi-țiunei sale preoțescú, rostite cu tonulú amarei esacerbări și cu gura setósá de sänge, suntú acomodate să ațite spiritele ascultătorilorú proști; nu e nici o îndoiélă, că suntú chiar bine cumpēnite și corēspondtóre, ca în inimile ascultáto-riilorú să se stērnescá ura și ostilitatea în contra gozului de Unguri.

Vasiliiu Lucaciu negá, că elú ar fi făcutú aceste expresiuni cu scopú de agitare și se ascunde sub aripele §-lui 175, care § poffesce intențiunea. Acesta însé este unú pretextú vanú, pentru că în ce privește intențiunea, deși nu ar fi altá adevérință, e destulá fapta, cuprinsulú vorbirei, după ce însuși acusatulú recunósce, că a vorbitú în tonulú celei mai amare esacerbări.

Cele urmátóre numai mă proptescú și mă întárescu.

Vasiliiu Lucaciu, ca omú cu culturá multú mai superióră decâtú de rēndú, cunósce bine influința unei vorbiri la ocasiuni de acestea, ar fi pututú să scie dér, că acésta vorbire nu va trece numai așa fără urme. A sciutú pozitivú, că vorbirea lui va influința în modú agitátorú asupra inimei ascultătorilorú săi neculți. Acesta ar fi trebuitú să-o considere dēnsulú înainte de conferință, totuși o-a făcutú, prin urmare e intențiune la mijlocú, și așa §-ulú citatú, de sine cade.

Dr. Vasiliiu Lucaciu e prea inteli-gentú, decâtú să fi uitatú, că cine suspi-ționéză și agitéză. Vorbirea sa furnicá de insinuári, ceea-ce apare șđin espunerea aplicării articuluide lege, díșit alú na-ționalitățilorú din a. 1868.

Acuma trecú la altá parte, la soli-citarea cauzei din anulú 1887 sub Nr.... și mă ocupú cu părțile agravátóre ale acestei solicitári, cu procedura investi-gátóre și doveditóre. Fiind-că procura-tura s'a fostú oprítá de către tribunalulú dela aceste date argumentátórie, acum

numai la opinia publică mă provocú, să judece, decâtú V. Lucaciu a ținutú acésta vorbire cu scopú de agitare?

Conferința din Teuți s'a conchiámatú cu scopulú presupusú, de a raporta despre decursul conferinței din Sibiu. Când Dr. V. Lucaciu și-a rostitú vorbirea sa agitátóre, care nici decum nu póte intra în cadrulú programei conferinței, e fără îndoiélă, că a trecutú multú peste cerculú aceluia programú. Până ce acésta confirmá scopulú de agitare, în înțelesulú legilorú e a se lua ca circumstanță agrava-tóre.

Precum a accentuatú Lucaciu, gra-vaminele Románilorú neîndestulítú cul-minéză în aceea, că legile nu se respectéză și că nu se ținú nici chiar de către autoritățile competente. Tribunalulú a desmínitú acésta chiar atunci, când ar fi avutú ocaziunea a forța contrariulú; a concesú tocmai acum, ca acusatulú și martorii lui să se folosescá de limba lorú română; a concesú acésta aceluia Lucaciu V., care unguresce vorbește așa de bine, ca orí care Románú românesc, care înainte judelui investigatorú nu prin interprete a vorbitú românesc, care a recunoscutú, că limba maghiară tocmai așa o vorbește ca cea română. Acésta e documentarea cea mai eclatantá a urei, ce o nutrește față cu națiunea maghiară; acésta urá a vrutú să o semene între ai săi, și, că acésta sămēntá aruncatá înflo-resce ađi, o dovedescú și adeverescú martorii.

Presentarea și predarea acusatului au avutú acea impresiune asupra mea, că elú nu grăesce către tribunalulú, că aici și-ar fi greșitú ținta, ci către numărulú mare românescú alú publicului și către reprezentanții presenți ai pressei românescú, ca prin aceștia, ca de pe trep-tele ce ducú la martiriú, să póte reprivi la trecutulú său, și ca din acésta înálțime să póte ríde de aceia, carí l'au ajutatú și servitú să ajungá la acésta înálțime. Dér acésta în anumite privințe e gixer (greșelá), că ușorú putemú vedé, că acesta nu este martiriú, ci mijlocú, și anume pentru aceea, ca se-și asigure unú bunú isvorú de câștigú pentru căr-țile de rugăciuni în piața din Bucuresci, ce le traduce din limba germánă și francesă.

Că i-a succesú să stērnescá urá și ostilitate în ascultătorii săi, e deja do-cumentatú; e documentatú nu numai prin aprobările ascultătorilorú, ci și prin purtarea lorú de după conferință. Mar-torulú Herskovits sub jurámēntú afirmá, că urmarea vorbirei se sēnte în cercú, ce și astáđi se póte observa. După a-cestea nu e de lipsá a documenta, că fapta lui V. Lucaciu nu e în stare să distrugá séu să slăbescá măcarú momentele acele, carí suntú prevēđute în citatulú § alú codicelui penalú.

O curte de ospétáriá e locú destulú de publicú, ce adeverește și presentarea séu înfățisarea unui publicú numerosú. Cum-că acéști publicú i-au fostú ascultátoarii și că Lucaciu ca ascultátorú i-a consideratú, nu se póte pune la îndoiélă. Publiculú acesta a fostú în numărú cu multú peste o sutá, prin urmare lucrulú petrecutú acolo a fostú publicú. Altú momentú considerabilú e, că și Lucaciu l'a privitú pe acéști publicú ca ascultátoarii ai săi. Și că publiculú acesta i-a fostú audítóriu recunósctóru, prin apro-bările viue e mai pe susú de tóte do-cumentatú.

grecesce, și-am românizatú noi pe ei.. Câte odatá Românulú, impacientatú, pune pe Fanariotú călare deandósele pe calú și'í dice:

„Di Grecule: hi calú murgú la fân-tána Bordei!”

Er Greculú strigá: Caimeni! *Allogo margo sto funtina Porti!* (E. Kogáln. p.255.)

În timpulú răsboiului Austriei cu Napoleonú III, pentru pástrarea Lom-bard-Veneției, unú oșténú românú din Ardélú, scrie părințilorú săi din Rēșnovú, unú satú de lângă Brașovú:

—„Tóte ca tóte, tatá cinstite... Nu-mai cu dragá inimá noi nu ne putemú bate cu némulú de pe aici, că-sú totú de ai nóstri, că díci ca noi: páne, carne casá, mamá, cruce... Nu am aflatú până acum, din ce timpú dór a venitú némulú acesta din Ardélú tocmai pe aici, dér cautá să fiá din vremí depártate, că și-a stricatú rēu limba, de n'o pricepú eu bine de totú...” (Lungí aplause.)

Auđiți?... Italianii suntú Románi din Ardélú, carí și-au stricatú limba... dér totú Románi au rēmasú!...

Sfântá ignoranță, dér puternicá voce a consciinței latinității nóstre!...

A! grațiá ție, consciință latiná, Vă-cărescu suspina după díua, când „Cor-bulú sērmanú érăși aquilá s'o face, și orí-ce Románú va fi Romanú, mare în resbelú și în pace!”

Grațiá ție, Moldovenii și Muntenii au renunțatú la provinciile lorú și au devenitú o națiune.

Grațiá ție, țēriile, cărora la 1848, în parlamentulú francesú, nu li-se dicea măcarú pe nume, ci le chema unú ora-torú la Moldachie et la Valachie, deven-iră, prin vitejia brațului oștenilorú nóstri, Romániá, una și nedespártită, ađi neignorată de nimeni.

În timpulú răsboiului dela Plevna, de pe țērmii Mansanarezului, isbucni prima voce de recunósctere de către frații Latini, a Latinilorú dela Dunáre. Etá ce scrie într'unú jurnalú spaniolú: „Esperanța.”

— „Némulú nostru câtú de numé-rosú este, lumea întregá scie. Mama nóstrá cea vechiá multe copilițe a fostú avutú; multe gospodării, unele mai no-rocite, altele, cum a dátú bunulú D-đeu, s'au născutú din măritarea lorú.

„Fetița cea negricióasă, cu ochiulú ca cărbunele, cu inima de jaraticú, cu jalusia și dragostea în sinú, a căpétatú de zestre țērina dintre Pirenei și strím-tórea Arabului. Noi suntemú feciorii, moștenitorii ei dreptí.

„Peste munți tráescú copilașii altei fice; ei sēmēná cu noi la chipú și la mândriá, fruntea lorú privitá'i de lumea întregá, ochii lorú limpedi ca cerulú celú albastru, suntú icóna inimei lorú; vicle-nia nu încape în vorba lorú ca în aceia a némului, care umblá și multú a umblatú să înșele pe sora cea mai mare. Sērmana de mama ei! tóte fetele le-a măritatú cu mai multú séu mai puținú norocú; numai pe acésta mai mare n'a pututú gospodári. După mórtea sa, acésta s'a cam datú în dragoste cu străinii vitregi, carí au căutatú s'o înșele... Dér acum s'a înțelepțitú! E tinerá și frumosá; țariní aurite dintre Adriatica și Marea-Medite-raná suntú zestrea ei: bunú e Dumneđeu!

„Dér óre numai 3 fete se fi eșitú din casa mamei nóstre dela Tibru?

„Vēntulú ce bate despre răsáritú aduce, de o sēmá de luní, nisce vorbe

de răsboiu de viteji, care par-cá nu sunt străine urechilorú nóstre. Ce e pricina óre, că le auđimú cu tóte vijeliile și vaetele furtunei, care a năpáditú de-o sēmá de vreme peste noi?

Pricina? — Care omú, cu inima sfășiatá de durere chiar, póte să opréscá d'a ajunge la inimá glasulú unei rude iubite? Care inimá póte să se închidá așa de multú în durerea sa, ca, la vestea, ce i-ar da cineva, că sora cea pierdutá și de atáta amarú de vreme uitatá, s'a aflatú că tráesce; — care inimá, díci, ar putea înáđuși o bătăia de bu-curiá?

„Spaniolilorú! Sora nóstrá cea pier-dutá este *România!* (Frenetice aplause). Nu e de mirare, că glasulú séu a pututú străbate până la noi, peste atáția munți și atátea țēri, căci ea vorbește în limba neamului nostru, căci *curcanii* săi grăesc glasulú lorú puternicú, care spune lumii întregí numele țērei.

Puterea graiului naționalú a fostú confundatú de unii cu însăși consciința naționalității. Acésta este însă distincția și mai tare decâtú însăși limba. Da!

On. Tribunalul regesc! Decă așt' sta înaintea curții cu jurați, așt' apela și la sēmțul lor patriotic, dăr aici sunt în fața unor juđi reci, cari numai după literă și vorbe bine cumpenite au să judece. Agitarea lui V. Lucaciu atacă hegemonia rasei maghiare, care hegemonia e esistență de drept și obligatorie.

Legile create de legislațiunea maghiară în anul 1868 nu numai, ci și cele cari au urmat mai târziu, în cunoștința puterii sale superioare și precumpenitoare, cu dragoste i-au îmbrățișat și pe frații de limbă străină. Prin înocedarea și nutirea aspirațiilor exprimate în vorbirea incriminată se periclitază nu numai pacea, ci chiar esistența patriei noastre scumpe, a acelei țări Unguresc, al cărei sora cu splendore răsare pe munții uriași ai Transilvaniei, și blându apune pe hotarele de dincolo de Laita, a acelei țări, afară de care nu mai avem loc.

Nu vorbesc cătră jurați, ci le vorbesc juđilor serioși, a căror datorință este, a-și crea judecata lor rece serios și obiectiv. Știți prea bine, că pe cel ce aștă, pe Ungur, Teut (Slovac), German, ori pe Român în contra uneia sau alteia dintre naționalități, pe cel care aștă pe unul în contra celuilalt, aveți datorință nu numai să-l judecați, ci să-l și condamnați. În anul 1885 cu hotărârile înaltei Curie de sub Nr. 2944 și 4138 s'au condamnat 2 creștini, cari au agitat în contra Jidovilor. Este o sentință curială, care condamnă și judecă agitarea și aștarea unei confesiuni în contra alteia, este însă și alta, care se abate dela acesta, încât vorbește despre agitarea unei naționalități în contra alteia, ce e și mai mare păcat.

Un nemaghiar, der cetățen alu statului unguresc, un asemenea preot, der Sărbu, a disu într'un loc cu o ocaziune despre nescar conațional ai săi, der bun patriot, următoarele: „S'au făcut vândători ai neamului lor, ca St. Petru alu lui Christos, gropașii sângelui și neamului lor.“ În contra acestui preot s'a sistat cercetarea, căci obiectul nu a fost numit, fără de care nu a putut să aște la ură, și așa acele expresiuni s'au devaltat la simplă expecorațiune, fantasiă nevinovată. Nu așa este însă în cazul de față, pentru că aici obiectul urei este expresu numit: este națiunea maghiară, ca una, care interesele românesce le sugrumă, ca una, care calcă și subjugă pe Români.

De altă parte vorbirea lui Vasiliu Lucaciu, cu espectoratiunile sale violente, cu aserțiunile sale nedrepte și false, cu catezanță și orbișu a trecut peste cercul, din care amintitul popă sərbesc nu a cutezat să iasă.

La prima privire a acestui casu vedem o asemănare cu cel citat, este însă în aducerea sentinței la cauza amintită un argument, pe care tribunalul nu și-l pte lua de cinosur la aducerea sentinței sale, care dice, că la comiterea agitațiunii se recere, ca publicul să fi provocat la ură și ostilitate, acesta însă obvine din confundarea și neînțelegerea expresiunilor „agităză“ și „provocă“.

Alinea a 2-a a §-lui 172 poftesce, ca cineva în locu publicu să aște în contra altuia, aceea însă nu-o poftesce, ca separat să se facă și provocare, pentru că decă acesta ar fi fost scopul legii, a-

tunc nu numai în § 171 și 72, ci și în alinea a 2-a a §-lui 172 ar fi folosită expresiunea „provocă“. (Aici procurorul ăra face esplicarea diferinței între agitarea și provocarea la agitare.)

După acestea am convingerea, că m'a succes să arăt diferința între cele două concepte și fapte: „agitare“ și „provocare la agitare“ și să trag consecințele pentru casul de față. Acum nu-mi mai rămâne alta, decăt să mă încred prudenței și înțelepciunii cunoscute a onor. tribunalu, care va sci și va vrea să apere interesele societății vătămăte și care va sci judeca drept și obiectiv.

Față cu Dr. Vasiliu Lucaciu constatăm crima prevăduță în alinea a 2-a a § 172 a codicelui penal, și-mi facu acuzarea în următoarele:

Lă acuză pe Dr. Vasiliu Lucaciu, preot român gr. cat. în Șișest, pentru crima agitații în contra națiunii maghiare și a statului, și constatăm, că a făcut și comis prin acestea aceea, ce este prevăduț și statorit în § 172, alinea 2-a a codicelui penal. Ceru dec, ca să se aplice în contra lui pedepsa prevăduță în acest §, precum și să se judece și la purtarea speselor de 357 fl. 17 cr. și ce ar mai urma, precum și la replătirea speselor de închisore.

Când facu acestă acuzatiune, nu vedu nici o împrejurare ușurătoare; am să amintesc însă ca agravătoare: diferința intelectuală și culturală între acuzatul și publicul lui ascultător din acea conferință; că conferința nu s'a conchiămat, ca acolo să se țină acelu discurs politic, ci acela s'a furisat acolo; că efectul vorbirei e mai mare decăt este prevăduț și prescriș în §-ul citat alu codicelui penal, elu nu numai a agitat, ci aievea a și produs agitare.

Am să însemn încă, că pedepsirea lui V. Lucaciu, prin care și capetă și consoții lui pedepsa meritată, va fi un exemplu eclatant și covârșitor pentru toți aceia, cari prin asemenea procederi ar vră să neluștescă și să facă problematică pacea și liniștea internă a țării. (Va urma.)

Literatură.

Sistemele ortografice cu litere latine în limba română, ca țesă de licență, de Romulus Ionașcu. Focșani, 1889. Sub acestu titlu a eșit de sub tipar o interesantă borșură de 142 pag. 8°, veduț și aprobată de d-lu Andreiu Vizanti, profesor de limba și literatura română la universitatea din Iași. În borșură se arată în ordine cronologică dezvoltarea ortografiei noastre, împreună cu toate sistemele ortografice mai principale, atât etimologice, cât și fonetice, așa că opul d-lui Ionașcu este de interesu nu numai pentru filologii specialiști, ci pentru toți amatorii limbei noastre românesce.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciul biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlinu, 26 Iulie. La sosirea monarhului austriac aci, au fost adunați, afară de cancelarul im-

dur puternice, le va risipi. Inzadar: conștiința românismului va triumfa de toate piedicile ce se punu peste Carpați în calea dezvoltării naționale. (Aplause prelungite).

Cine este amiculu limbei române, acela este amiculu nostru. Greșită politică a urmat și urmază vecnicu cei cari combatu limba românescă.

Astăzi limba noastră e studiată și iubită nu numai în țările latine, der și în cele germane. Filologii României sunt numeroși și iluștri în Germania și bărbai ca Emil Castelar, Quintana, Gubernatis, Roque-Ferrié etc. au adus, prin lucrările lor, omagii frumuseței și vitalității acestei limbi. Apoi astăzi mai putem ore a ne teme, că sub apăsarea împrejurărilor momentului s'ar putea năbuși conștiința noastră națională? Nu! și noi, ca ădurile acestei aule în secolii viitor, să strigăm din toate puterile pieptului nostru:

Suntem Român! Apartinem marelui și nobilei rase latine! (Aplause lungi și repețite. Membrii Ateneului înconjură pe orator și 'lu felicită călduros).

(„Revista literară.“)

perului, toate căpeteniile celor mai înalte autorități ale imperiului.

„Kreuzzeitung“ anunță în consonanță cu „Standard“, că visita împăratului germanu la Constantinopolu a fost zădărnicită prin intrige rusesce.

Logodnă.

În 21 n. c. s'a fidațat D-lu Aureliu Popu, teologu absolutu de Blășiu, cu D-șora Lucreția Cozma din juculu de susu.

DIVERSE.

Cristoforu Columb sântu! După scirile ce vinu din Italia, se crede, că Papa va oferi titulu de „venerabilu“ lui Cristoforu Columbus, în urma căru titlu descoperitorulu Americi va fi trecut apoi între sfinți. Deja 850 de episcopu, metropoliți și patriarhi au cerutu Papei acestu lucru. Petiția formală va fi înaintată Papei de comitele Roselli.

Unu concursu pentru bărbai. În urma atătoru concursu de frumsețe femeesc, unu impresariu din Viena, caută a organiza unu concursu de bărbai, cari să fi judecați de unu juriu compus numai din femei. Patru premii voru fi decernate: 1. Se va da celui mai frumosu bărbat. 2. Aceluia, care va ave mustața cea mai frumoasă. 3. Se va da aceluia, care va ave nasulu celu mai mare, și 4. aceluia, care va ave capulu mai pleșuv.

Ciudată plăcere. Se scrie din Londra. că unu anume Robert Pelham adoratoru cunoscutu alu scriitorulu Shakespeare, a anunțat de curēdu în ăiarele de acolo că fiă-căru copil, pe care părinții ilu voru boteza cu numele de Hamlet sēu Lear, ii va da unu libretu de depunere despre o sumă de o liră sterlină (12 fl.) Mulți părinți sermani s'au folosit de ocaziune. Pelham a dăruit până acum 250 lire sterline. Până când va ave astă plăcere ciudată nu se scie, de altfel este bogatu de ajuns, ca să și pte face și asemenea plăceri.

Bancă de jocu în Belgrad. Se scrie din Belgrad: Unu consorțiu americanu a oferit orașulu Belgradu 8 milioane franci, decă le va permite să înființeze o bancă de jocu în parculu idilic delu ropcider, care este 5 klm. departe de Belgrad. Templulu de jocu să se ridice în străvechia pădure de stejaru delu ropcider, unde odinoră o mână de ucigașu a curmatu viața principelu Mihailu. Privirea acestu templu va fi îndreptată spre încântătoarele poziții Sava și Dunăre. Consorțiuulu se obligă a zidi pe spesele sale hoteluri și vile, orașulu, care nu va ave nici unu obligamēntu, va beneficia la câștigu cu a treia parte. Cătă „marinimositate“! Părinții orașulu nostru nu mai sciu de capulu lor. În ideia vedu deja jumătate Europa căltorind la ropcider, vedu lângă Sava ridicându-se unu altu doilea Paris. Până acum lipsesce concesiunea, încă s'au îngrijit de unu cimitir corēspunđătoru, lipsesce protestulu Alteței Sale principelu de Monaco, care pte intru ideia și, yankeii șireți, sunt siguri de succesu.

Treideci de mii florini onorariu pentru o carte ar pte mulțumi și pe celu mai pretențiosu scriitoru. După cum spune „Vanit. Fair“, librarulu Longman din Londra a promis D-rului Nansen 2500 lire sterline pentru descrierea căltoriei sale în Grönlanda.

Necrologu.

Maria Suciu nasc. **Bucșia**, ca soțiu, în numele sēu și alu filorū sēi: **Vasiliu**, licențiatu în SS. Teologiă și parochu gr. cat. alu Căpușulu de Câmpia, cu soțiu sa Elena și fii Victoru și Emiliu; **Ludovica** cu soțulu ei Stefanu Boroșu, preot gr. cat. în Cs. st. Iona, și ficele lor Rosalia și Elena; **Aureliu Avramu**, absolutu alu facultății de sciințe din Bucu-

resci și oficeru în rezervă în armata României; **Petru**, economu, **Octaviu**, învțăcelu de tipografie în Brașov, și **Valeriu**, scol. în a III cl. gimn. în Blășiu, cum și în numele fraților defunctulu: **Petru Suciu**, veduv în Mișcreacu, **Ludovica Bugneru** nasc. Suciu, veduv în Blășiu cu fii lor și în numele numeroșilor nepoți, consăngen, afin, preoți tractuali, amici și cunoscuți aduce la trista cunoștință, că iubitulu lor soțu, respective tată, moșu, frate, rudeniă, colegu și amic **Avramu Suciu**, parochu gr. cat. alu comunei Valea, în etate de 69 ani ai vieței și 38 ai căsătoriei și preoției sale, în urma bătrănelor, împărțitu cu sf. sacrame ale muribunđilor, a reposat în Domnulu în 24 Iuliu st. n. a. c. 5¹/₂ ore a. m.

Reposatulu în Domnulu, fiindu într'o părochiă muntosă și forte sēcă, a avutu de a se lupta în decursulu vieții cu cele mai mari greutăți pentru a pte da numărōsei sale familii o creștere corēspunđătoare demnitații unui preot, ceea ce Dumneđu i-a și ajutat.

Osēmintele repositulu se voru așeđa spre odihnă vecnică în cimiterulu de lângă biserica gr. cat. din locu, la 26 Iuliu st. n. a. c. la 9 ore a. m.

Fiă-i țerina ușoră și memoria binecuvēntată!

Valea, 24 Iuliu st. n. 1889.

Cursulu pleței Brașov

din 26 Iulie st. n. 1889.

Bancnote românesce	Cump.	Vând.	9.43	9.45
Argintu românesc	-	-	9.40	9.43
Napoleon-d'ori	-	-	9.47	9.50
Lire turcesce	-	-	10.68	10.72
Imperiali	-	-	9.68	9.72
Galbin	-	-	5.58	5.64
Seris. fonc. „Albina“ 6 ⁰ / ₁₀₀	-	-	102.—	—
„ „ „ 5 ⁰ / ₁₀₀	-	-	98.59	99.—
Ruble rusesce	-	-	121.50	122.50
Discontulu	-	-	6 ¹ / ₂ —8 ⁰ / ₁₀₀ pe anu.	

Cursulu la bursa de Viena

din 25 Iulie st. n. 1889.

Renta de aur 4 ⁰ / ₁₀₀	-	-	-	99.70
Renta de hărtiă 5 ⁰ / ₁₀₀	-	-	-	94.95
Imprumutul căilor ferate ungare	-	-	-	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	-	-	-	100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	-	-	-	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	-	-	-	112.50
Despăgubirea pentru dijma de vinu unguresc	-	-	-	99.75
Bonuri rurale ungare	-	-	-	104.80
Bonuri cu clasa de sortare	-	-	-	104.80
Bonuri rurale Banat-Timișu	-	-	-	104.80
Bonuri cu cl. de sortare	-	-	-	104.80
Bonuri rurale transilvane	-	-	-	104.80
Bonuri croato-slavone	-	-	-	105.—
Renta de hărtiă austriac	-	-	-	83.75
Renta de argintu austriac	-	-	-	84.80
Renta de aur austriac	-	-	-	109.55
Losuri din 1860	-	-	-	140.60
Acțiunile băncei austro-ungare	-	-	-	909.—
Acțiunile băncei de creditu ungar.	-	-	-	316.75
Acțiunile băncei de creditu austr.	-	-	-	304.25
Galbeni împărătesce	-	-	-	5.65
Napoleon-d'ori	-	-	-	9.49
Mărci 100 imp. germane	-	-	-	58.42 ¹ / ₂
Londra 10 Livressterlinge	-	-	-	119.35

Editoru și Redactoru responsabilu:
Dr. Aurel Mureșianu.

„ALBINA“,
Institutu de creditu și de economii
Filiala Brașov

ESCOMPTEZA RIMESSE BUNE
cu 6⁰/₁₀₀,

acordă imprumuturi cambiale cu 6¹/₂ 0/100—7⁰/₁₀₀, cari pelângă o reducere corēspunđătoare a sumei cambiului și intru cătu starea numerariului din cassă ar permite, se potu și de mai multe ori prolongi.

Informațiuni mai de aprōpe se potu lua ăilnicu în biroulu institutulu, piață No. 90 dela 8—2 ore d. a.

87,8

Cancelaria Negruțu

în Gherla—Sz.-ujvár—Transilvania

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

1,52—19

la

AMICULU FAMILIEI. Diară beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în număr câte de 2—3 câte cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poezii, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte populațiuni din patriă și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totu nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci, lei, plătibil și în bilete de bancă ori marce postală.

PREOTUL ROMÂNŪ. Diară bisericesc, scolar și literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ câte, și publică portretele și biografiile arhierior și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminică, serbător și diverse ocașii, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă totu soiulu de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericesc, scolară și literară. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibil și în bilete de bancă ori marce postală.

Colectanții primesc gratis totu alu patruea esemplar.

Numeri de probă se trimiț gratis ori-cul cere.

Totu de aci se mai potu procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere înveridată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei împreună 1 fl.

Merinde dela școlă seu învățături pentru popor culese din diarul unui scolar de Dr. Georgiu Popa. — Opulu acesta, pentru povățuirile lui valorose, are să ocupe unu locu de frunte în bibliotecile nostre populare. D-lu autoru a avut nimerita idee, de a publica prin opulu de față unu diar de școlă, ce și-lu făcuse ca elevu de anul I alu școlii populare superioare din Câmpeni, va se dăca pe când era în alu 4-lea an de școlă. În acestu diar se cuprind diferite impresiuni din copilăria, atât din școlă cât și afară de școlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorulu seu, pe cari autorulu le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acestu op, așa că singuru numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitulu despre fumat, des pre curățirea trupului etc. ar fi de ajunsu pentru a merita să nulipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opulu cuprinde 289 pagine 8° — Prețulu unui esemplar cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariulu. Novelă originală e Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.
Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.
Idealulu perdutu. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulu pierdutu** de Paulina C. Z. Rovinar. Prețulu 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Fântăna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Bunica și nepoțelulu. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé G. Simu. Prețulu 10 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulu 10 cr.

Elu trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Brandă seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narățiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețulu 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Reginei României. Prețulu 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volum de 192 pagine, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețulu redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafir și vioarele, poezii populare, culese de Ioan Popu Reteganu. Unu volum de 14 câte. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosă seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenulu Român. Cartea III și IV, cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețulu la ambele 50 cr. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Colectă de rețete din economiă, industriă, comerț și chemiă. Prețulu 50 cr.

Economiă pentru școlile popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualu de Gramatica limbii române pentru școlile populare în trei cursuri, de Maxim Popu, profesor la gimnasiulu din Năsăud. — Manualu aprobat prin ministeriulu de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școlă populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilu Trifu profesor preparandial. Prețulu 80 cr.

Catechese pentru pruncii școlari din școlile populare. După George Mey preot în Schörzkirch din diocesa de Rottenburg de Titu Budu parochu gr. cat. în Satu-Siugatagu, protopopulu distr. Mara, adm. Vicarialu alu Maramureșulu etc. etc. Edițiunea II. Prețulu unui esemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețulu unui esemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'unu act. După A. Kotzebue localisată de Irina Sonea n. Bogdanu. Prețulu unui esemplar 10 cr.

Influința mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu unui esemplar 30 cr.

Cuvântări bisericesci în tôte serbătorile de peste anu de Ioan Papiu. — Unu volum de peste 24 câte 8° mare, hărtia fină. — Numele d-lui I.

Papiu este multu mai bine cunoscutu clerulu român, decâtu să fi de lipsă a mai recomanda acestu nou product alu d-sale. Clerulu român a învățat a'i apreți scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noulu tom de predică întrece însă tôte volumurile de predică edate până acum, prin întocmirea sa — avându o notiță istorică la fie-care serbător, — care arată timpul introducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva serbător. — Prețulu unui esemplar cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ioan Papiu. — Acestu volum de peste 24 câte cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea omienilor bătrani, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru câte urmază o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciuni bărbatulu dela muiere, 2 — a muierei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fi, 4 — a mamei dela fi, 5 — a fiilor dela părinți, 6 a fratelui seu surorii dela frați și surori, 7 — a nepoților dela moși, mose, bun, bune, străbun, străbune, 8 — a nepoților dela unchiu și mătușe, 9 — dela nemuri și consangeni mai departăți, 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandău clerulu român acestu bogatulu volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrute amăsuratulu tuturor cerințelor preoțiunei fungente la casuri funebrale. Prețulu unui esemplar spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci, tomulu III, scrise de Ioan Papiu. — Acestu tom cuprinde predică pre Dumineci și se estinde pe 12 câte 8° mare. — Prețulu unui esemplar spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicu seu concordantele tradițiunei în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericeci și se estinde pe 22 câte 8° mare. — Scrisu de Ioan Papiu. — Opulu acesta a fost recensat favoritoru și laudat și de foile străine. — Prețulu unui esemplar spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei seu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopulu lui espuse în modu popularu de profesorulu Dr. Iosif Frappotti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorulu) de Ioan Papiu. — Acestu op, care se estinde pe 11, câte 8°, e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă școlă populară,

se vinde cu prețulu numai de 50 cr. esemplariulu spedit franco.

Manualu catecheticu pentru primii ani scolastici, prelucratu după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostu profesor de s. scriptură, catechetică și metodică în seminariulu archidiececesan din Blășiu, actualmente vicaru archiepiscopescu în Făgăraș. — Acestu op de mare însemnătate pentru literatura catechetică română este o prelucrare liberă, schimbându unele aplicări practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băieților nostri, ér ceremoniele bisericesci înlocuindu-le cu cele prescrie și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea ce are să o observe catechetulu față cu discipulu sei. Acastă scriere are să fiă unu îndreptaru în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală, ce au să o dea miciloru băieți. — Prețulu unui esemplar din acestu op, — care poartă clausula aprobării prea ven. Ordinariatu metropolitanu din Blășiu și care cuprinde 222 pag. 8°, avându mai multe poezii în textu, — este 1 fl.

Omiliile celui dintre sfinți Părintelui nostru Ioan Gură-de-Aur la epistolele sfântulu apost. Paulu către Titu și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețulu unui esemplar cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca liturgie a celui dintre sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom compusă din operele acelu sântu părinte, de Ioan Boroșiu parochu gr. cat. și ases. consist. Prețulu unui esemplar cu porto-francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletulu. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, foarte frumosu ilustrată. Prețulu unui esemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30, în legătură de lux 2.50—2.80

se vinde cu prețulu numai de 50 cr. esemplariulu spedit franco.

Miculu mărgăritaru sufletescu. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumosu ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe secsele. Prețulu unui esemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu mai multe icone frumoșe. Prețulu unui esemplar e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulu Prea Santei Vergure Maria a Născătoare de D-șeu urmatu de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icone frumoșe. Prețulu unui esemplar legat spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusu Christosu. Prețulu unui esemplar legat și spedit franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla (Sz.-ujvár. — Transilvania), unde se cumpără acțiunile tuturor băncilor române cu prețurile cele mai bune.